

LÄRARHANDLEDNING

Handledningen
riktar sig i första hand
till lärare i åk 7–9 och
gymnasiet.

Ett sätt att leva

Svensk fotografi från
Christer Strömholm till idag.

MODERNA MUSEET

Ett sätt att leva

Svensk fotografi från
Christer Strömholm till idag.

MODERNA MUSEETS lärarhandledningar formuleras med grundskolans och gymnasieskolans läroplaner och kursplaner i åtanke. Lärarhandledningarna är utformade som stöd inför ett besök på Moderna Museet och kan också användas för att arbeta vidare med utställningen efter museibesöket. Tanken är att ge en grundläggande förståelse för den aktuella utställningen samt ge förslag på övningar och diskussionsfrågor.

I skolans läroplaner står bland annat att varje elev ska få utveckla sina möjligheter att kommunicera genom att samtala, läsa och skriva och att skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt uppmuntra dem att pröva egna idéer och lösa problem. Både de intellektuella och de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna ska uppmärksammas i skolarbetet.

Denna lärarhandledning är en kortfattad introduktion till utställningen *Ett sätt att leva – Svensk fotografi från Christer Strömholm till idag*. Den är tänkt att inspirera och ge konkreta tips på hur man kan arbeta med utställningen i skolan, framför allt praktiskt med fotografi och bildanalys.

Ylva Hillström
Intendent, Förmedling

Texten är en lätt omarbetad och förkortad version av utställningsfoldern, skriven av Anna Tellgren. De praktiska uppgifterna är huvudsakligen formulerade av Anna Rowland, Moderna Museet Malmö.

Mejla gärna synpunkter till Ylva Hillström, intendent och ansvarig för denna lärarhandledning: y.hillstrom@modernamuseet.se

På omslaget: Christer Strömholm, *Pigalle, Paris*, 1955
© Christer Strömholm/Strömholm Estate

TRIVSELREGLER FÖR SKOLOR NÄR DE BESÖKER MUSEET

**VÄLKOMNA TILL MODERNA MUSEET!
FÖR ATT BESÖKET SKA BLI SÅ BRA SOM
MÖJLIGT, TÄNK PÅ FÖLJANDE:**

ANSVAR FÖR GRUPPEN

Läraren ansvarar för klassen under besöket i museet. Vi rekommenderar att elevgrupper t o m högstadiet går tillsammans med lärare.

LÅSBARA SKÅP

Kläder och väskor kan förvaras i de låsbara skåpen som finns bakom Butiken. För att kunna låsa skåpen behövs en femkrona, som sedan kommer i retur.

SKOLMATERIAL

Fråga gärna museivårdarna om vägledning. Det finns skrivplattor att låna. Använd inte väggar eller skulptursocklar som skrivunderlag eftersom det blir märken. Använd endast blyertspennor i utställningssalarna om eleverna behöver teckna eller anteckna.

VAR FÖRSIKTIG I SALARNA

Eftersom det är lätt att stöta till konstverk i salarna ska ryggsäckar, större väskor, paraplyer etc. lämnas i garderoben eller i förvaringsboxarna. För att inte riskera spill på konstverk får man inte dricka eller äta i salarna eller i korridoren utanför. Rör er lugnt i salarna. Visa hänsyn till pågående visningar. Grupper under ledning av Moderna Museets personal har företräde i utställningssalarna. Använd gärna de hopfällbara svarta pallarna som finns i museet men bär dem försiktigt så konsten omkring inte skadas. Kom ihåg att sätta tillbaka pallarna på ställningen.

VARFÖR FÅR MAN INTE RÖRA KONSTEN?

Det är inte tillåtet att röra vid konstverken. Att försiktigt ta på något verk innebär stora skador genom att saltet och fett på fingrarna alltid orsakar märken på alla material. Museets uppdrag är att bevara konstverken för kommande generationer av museibesökare.

VAR KAN VI ÄTA MATSÄCK?

Matsäcksplats finns vid entrén på sjösidan (plan 1). Kom ihåg att lämna platsen i gott skick. Ingen förtäring i salarna.

FOTOGRAFERING

Det är tillåtet att filma och fotografera (utan blix och utan stativ) i utställningssalarna. Upprepade blixter är inte bra ur bevarandesynpunkt och är allmänt störande för andra besökare. Stativ är ett riskmoment vad gäller hanteringen.

MUSEIVÄRDAR

Under ert besök på Moderna Museet kommer ni att träffa museivårdare i informationsdisken eller i utställningarna. Vänd er gärna till dem om ni har frågor om konstverk, utställningar, program eller vill lämna tips och synpunkter.

Ett sätt att leva presenterar svensk fotografi, med några utländska inslag, från 1940-tal till nutid. Den tar sin utgångspunkt i Christer Strömholm och hans krets, och sammanför en grupp fotografer som för den dokumentära fotografien mot mer personliga och konstnärliga projekt. Den handlar om det privata, intima och närgångna samt de subjektiva tendenser som finns i svensk fotografi. Moderna Museets samling är basen för urvalet och i utställningen finns drygt 300 bilder av 29 fotografer. Vi lyfter fram tre samtida fotografer, Martin Bogren, Anna Clarén och JH Engström, som alla på olika sätt och med olika förutsättningar för den subjektiva rörelsen vidare. Christer Strömholm menade att alla hans bilder på något sätt var en del av hans liv. Det förhållningssättet präglar alla de fotografer som är representerade i utställningen. Christer Strömholm (1918–2002)

Anna Clarén, Titel saknas. Ur serien *Holding*, 2006
© Anna Clarén

är en stark profil i nordisk fotografi. Han kom i slutet av 1940-talet in på fotografien via grafiken. Genom den tyske konstnären Wols fick han kontakt med Fotoform, en grupp som propagerade för och utövade en kreativ och personligt färgad fotografi, långt ifrån bruksfotografins reklam- och reportagebilder. Ledare för Fotoform var läkaren och fotografen Otto Steinert, som efter andra världskriget hade börjat ge fotokurser vid konst- och hantverksskolan i Saarbrücken. Steinerts idéer gick tillbaka på 1930-talets fotografiska experiment vid konst- och arkitekturskolan Bauhaus. På 1950-talet producerade Steinert under det övergripande begreppet ”subjektiv fotografi” tre stora utställningar med modern fotografi, som fick stor betydelse för många av tidens unga fotografer. Strömholm deltog i den första utställningen 1951, men lämnade sedan Saarbrücken året efter. När Christer Strömholm periodvis levde i Paris under 1950- och 60-talen närmade han sig *street photography* som stil. Vid denna tid gjorde han också flera fotografiska resor bland annat till Spanien, Japan, Indien och USA. Han upptäckte och inspirerades av de franska fotograferna Edouard Boubat, Brassäi och Henri Cartier-Bresson. Men Strömholms bilder upplevs vid en direkt jämförelse som något hårdare och brutalare och han anspelade aldrig på det romantiska eller humoristiska, vilket man ofta finner i de många bilderna av den franska huvudstaden efter kriget. I sitt motivval och i sin arbetsmetod ligger han mycket närmare de i USA verksamma kvinnliga fotograferna Lisette Model och Diane Arbus, med deras avslöjande och personliga fotodokumentationer. Hos Strömholm nådde detta sätt att arbeta sin höjdpunkt med bilderna av hans transsexuella

vänner vid Place Blanche. Christer Strömholm återvände till Paris i början av 1970-talet efter några år i Stockholm. Strömholms bilder och metod har inspirerat flera generationer av svenska fotografer, men för den stora allmänheten slog han igenom först 1986 med utställningen *9 sekunder av mitt liv* på Moderna Museet i Stockholm. Vid 68 års ålder låg han helt rätt i tiden och svarade mot ett behov av att lyfta fram den fotografiska bilden som ett personligt och konstnärligt uttrycksmedel. Redan i mitten av 1950-talet hade Christer Strömholm börjat ge fotokurser, tillsammans

med Tor-Ivan Odulf, vid Kursverksamheten i Stockholm. Kurserna utvecklades till den omtalade Fotoskolan, Det centrala var att utbilda personligt skapande fotografer. Tack vare Strömholm och Fotoskolan har den subjektiva rörelsen funnits som en stark underström i svensk och nordisk fotografi under lång tid. Många av verken i utställningen är porträtt: närgångna, stiliga, personliga, glamorösa, vardagliga, sorgsna och konstnärliga bilder av människor. Några av bilderna är självporträtt, andra är arrangerade eller helt spontana bilder både av okända och av fotografernas vänner.

”... att arbeta med fotografisk bild är för mig ett sätt att leva. När jag tänker efter, och tittar noga på mina bilder så är de alla, på sitt speciella sätt, ingenting annat än självporträtt, en del av mitt liv.”

Christer Strömholm

Denise Grünstein, *Dawid*, 1982
© Denise Grünstein

Håkan Pieniowski, *Landskap, Polen*, 1974
© Håkan Pieniowski

BILDKOMPOSITION 1

En bild blir ofta mer dynamisk och spännande om motivet placeras utanför mitten. Det gäller att röra sig runt sitt motiv för att hitta rätt vinkel, höjd och djup i bilden. Experimentera med olika kompositioner av samma motiv och se hur bildens uttryck kan förändras beroende på hur du riktar kameran.

Titta på Denise Grünsteins fotografi. Mannen är placerad ner mot det nedre högra hörnet av bilden. Det gör att det skapas en större spänning i bilden än om han hade befunnit sig i mitten. Att han lutar kroppen åt ena hållet medan trädet i bakgrunden är helt rakt gör också att det skapas rörelse i bilden.

Rita av Grünsteins fotografi, men placera mannen någon annanstans. Eller gör trädet snett och mannen rak.

Diskutera vad som händer med bilden.

BILDKOMPOSITION 2

Farten i Håkan Pieniowskis *Landskap, Polen* förstärks av att det finns mer luft framför cykeln än bakom den.

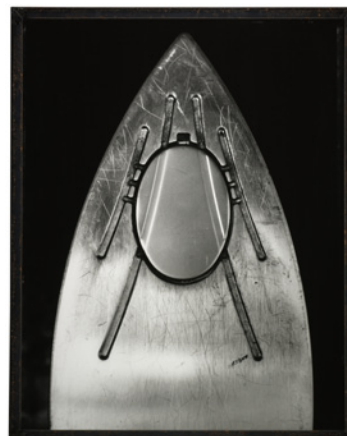
Pröva att hålla handen för högra halvan av bilden och se hur känslan av rörelse förändras. Även de diagonala linjerna i vägen gör att bilden ser fartfylld och spännande ut.

Fundera över på vilka andra sätt kan man tänka och göra för att komponera fartfyllda bilder.

Visste du att ordet
fotografi är grekiska
och betyder
"att skriva med ljus"?

Anders Petersen, *Zigeuner-Uschi med sin tredje man*.
Ur serien *Café Lehmitz*, 1967–1970/1986
© Anders Petersen

Tuija Lindström, *Stryckjärn*.
Ur serien *Kvinnorna vid Tjursjön*,
1991
© Tuija Lindström

NÄRHET

Titta på Anders Petersens fotografi *Zigeuner-Uschi med sin tredje man*.

Lägg märke till hur den enkla bakgrunden lyfter fram paret och låter oss känna deras närhet till varandra. Kvinnan tittar rakt in i kameran på ett lugnt och tryggt vis. Mannen ler och blundar avslappnat. Det är uppenbart att fotografen och paret var bekväma i varandras sällskap.

Om man vill fånga närhet och närvaro i sina bilder är det en god idé att fotografera personer som man känner väl.

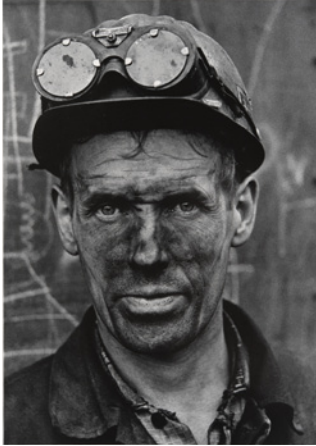
NÄRBILDER

Genom att fotografera riktigt nära inpå eller från en ovanlig vinkel kan fantastiska bilder skapas. Fantasin kan göra att vi ser något helt annat än det som egentligen är avbildat.

Fotografera någonting vardagligt som de flesta känner igen, men gå nära eller använd en ovanlig vinkel när du tar bilden.

Försök att få objektet på bilden att se annorlunda ut.

Visa era fotografier för varandra och försök att gissa vad de andras bilder föreställer.

Yngve Baum, *Jorma Pukori*, 42 år,
plåtslagare, ca 1973/1976
© Yngve Baum

Christer Strömholm, *Shinohara*, ca 1961
© Christer Strömholm/Strömholm Estate

ATTRIBUT

Fotografen Yngve Baum har tagit flera porträtt av varvsarbetare som tillverkar båtar. Eftersom porträtten är tagna mitt i arbetet har alla på sig sina arbetskläder och skyddsutrustning. Jorma Pukori, som är porträtterad här, har på sig en hjälm. Skyddsglasögonen har han tagit av sig inför fotograferingen. Man kan se att han arbetar med någonting som gör att han blir smutsig och svettig. Hjälmen och glasögonen är hans yrkes speciella attribut.

Välj ut ett yrke och fundera på vilka saker och kläder, vilka attribut, som bäst skulle berätta om yrket i en bild.

ANNORLUNDA PORTRÄTT

”Ögonen är själens spegel”, brukar man säga. Men alla porträtt visar inte ett ansikte. Det är inte alltid vi får ögonkontakt med personen i bilden. Här har Christer Strömholm fotograferat en japansk konstnär som heter Shinohara. Vi ser inget ansikte, inga ögon. Vi som tittar på bilden får själva gissa hur Shinohara ser ut och hur han känner sig.

Fotografera varandra eller ta självporträtt utan att avbilda ögon eller ansikte.

Stina Brockman, *Vad hände?*, 2001
© Stina Brockman

Martin Bogren, *Titel saknas*. Ur serien *Lowlands*, 2011
© Martin Bogren

OSKARPA BILDER

Ibland kan en oskarp bild beskriva något tydligare än en skarp bild. Det suddiga fotografiet rymmer ofta en drömsk stämning som kan bli riktigt spännande!

Undersök effekterna av en suddig bild jämfört med en skarp och tydlig. Om du har glasögon kan du ta av dig dem och titta på hur bilder förändras när de blir suddiga. Om du har god syn kan du låna någons glasögon och se vad som händer.

Fotografera samma motiv två gånger. Låt en av bilderna vara oskarp och suddig och den andra klar och tydlig.

KAMERAVINKLAR

Det bästa knepet för att fånga personen på bilden på ett så respektfullt vis som möjligt är att fotografera i modellens ögonhöjd.

Prova att med hjälp av kameravinkeln få din modell att uttrycka olika egenskaper. Utgå från några av följande ord: Stolt, Fånig, Utsatt, Kunglig, Större än i verkligheten, Mindre än i verkligheten, Mystisk.

Nina Korhonen, *Tång*, 1987–1995
© Nina Korhonen

Kenneth Gustavsson, *Berlin*, 1983
© Kenneth Gustavsson Estate

LJUST OCH MÖRK

Det är bra att låta något ljust få en mörk bakgrund och tvärtom. Kontrasterna mellan det ljusa och det mörka gör att ögat lättare hittar det som ska lyftas fram i bilden. Reflektioner i vatten eller på någon annan avspeglade yta är ofta intressanta på fotografier.

Bearbeta bilder digitalt i Photoshop eller något annat program för bildredigering på datorn. Använd inställningar som ”Levels” (nivåer) och ”Brightness/Contrast” (ljushet och kontrast) för att öka eller minska spänningen mellan mörkt och ljust i en bild.

Prova att göra en helt vardaglig bild mer dramatisk genom att öka kontrasterna.

I RÄTT ÖGONBLICK

Ser du att fotografen har fångat fågeln i exakt den rätta stunden då den flyger förbi och vingarna faller ut sig i mitten av en takruta? Det gäller att ta sin bild i rätt ögonblick! Eller att ta många bilder i snabb följd om motivet rör sig. Sedan väljer man ut den bästa.

Ta reda på hur en sportfotograf arbetar. De som fotograferar t ex en fotbollsmatch måste ofta ta en bild exakt i rätt ögonblick för att bilden ska bli bra.

Leta upp exempel på foton där timingen varit avgörande. Prova att själv fotografera objekt eller personer som rör sig snabbt.

JH Engström, Titel saknas. Ur serien *Tout va bien*, 2014

© JH Engström

Visste du att det läggs upp mer än 300 miljoner foton på Facebook varje dag?

DISKUSSIONSFRÅGA

När fotografiet kom såg man det som ett mekaniskt sätt att skapa objektiva och sanna bilder av verkligheten.

Diskutera i klassen hur synen på den fotograferade bilden har förändrats i takt med mediets framväxt. Hur ser vi på fotografiet idag? Uppfattar vi det vi ser i fotograferade bilder som sant eller falskt, verkligt eller överkligt?

Fenomenet camera obscura (latin för ”mörkt rum”) har varit känt sedan 1000-talet då det för första gången beskrevs. Genom ett litet hål i väggen till ett annars mörklagt rum låter man ljuset utifrån strömma in. Där ljuset träffar väggen inne i det mörka rummet framträder en upp- och nervänd bild av omgivningen utanför. Samma princip ligger till grund för det som senare skulle bli kameran. Under 1700-talet upptäckte vetenskapsmän genom experiment med silverföreningar att dessa ändrade färg när de utsattes för ljus. Detta blev grunden till tekniken att få de projicerade bilderna från camera obscura-experimenten att bli beständiga. Det första bevarade fotografiet kallas *Utsikt från fönstret i Le Gras*. Det dateras år 1826 och tillskrivs fransmannen Nicéphore Niépce. Hans teknik kallas asfaltfotografi och exponeringstiden behövde vara mycket lång. I fallet med det första fotografiet var exponeringstiden hela 8 timmar. Niépces asfaltsteknik kallas även heliografi och var liksom de kommande årens experiment med silver, jod, amalgam, kvicksilver och albumin en teknik där man använde plåtar som man framkallade i olika kemikalier. Framkallningsprocessen var ofta farlig. Vissa ämnen var explosiva och/eller självantändande och de flesta var direkt hälsoskadliga. Plåtarna blev unika och ville man ha kopior fick man fotografera av dem. De var även väldigt känsliga för slitage och tunga att bära med sig. Det var därför både besvärligt och riskfyllt att vara resande fotograf i mitten av 1800-talet. Fortfarande används ibland uttrycket ”att plåta” om att fotografera. Uttrycket härstammar från tiden då fotografen använde sig av plåtar.

1820-tal

Det första bevarade fotografiet framställs.

1840-tal

Gelatinsilvertrycket (tekniken med ljuskänsligt fotopapper) introduceras under namnet kalotypi.

1850-tal

Exponeringstiden för ett fotografi minskar kraftigt på grund av tekniska förbättringar.

1880-tal

Kodak introducerar lådkameran och den kraftigt reducerade storleken på foto-utrustningen gör det mer tillgängligt och därmed mer populärt bland allmänheten (övre medelklass och överklass) att fotografera

1904

Autochromtekniken utvecklas, vilket innebär att det går att framställa färgfoton med en enda exponering istället för tre.

1948

Polaroidfotografiet introduceras. Polaroidbilden framkallas direkt efter exponering utan negativ.

1960-tal

Färgfilmen blir billigare, antalet amatörfotografer ökar kraftigt och kameror som Instamatic från Kodak är populära.

1990-tal

Genomslag för de första kommersiella digitalkamerorna.

Christer Strömholm (1918–2002, Sverige)

Christer Strömholm är en stark profil i svensk fotografi. Han kom i slutet av 1940-talet in på fotografin via grafiken. När han periodvis levde i Paris under 1950- och 60-talen närmade han sig *street photography* som stil, och det var då han gjorde sina berömda porträtt av transsexuella personer vid Place Blanche. Under första hälften av 1960-talet genomförde han flera resor till bland annat Spanien, Japan, Indien och USA. Tidigt började han ge egna fotokurser på Kursverksamheten i Stockholm, en verksamhet som utvecklades till den ryktbara Fotoskolan. Från Fotoskolan examinerades cirka 1 200 elever mellan åren 1962 och 1974. Christer Strömholms bilder och metod har inspirerat flera generationer av svenska fotografer, men för den stora allmänheten slog han igenom först 1986 med utställningen *9 sekunder av mitt liv* på Moderna Museet i Stockholm.

Martin Bogren (född 1967, Sverige)

Martin Bogren började fotografera i början av 1990-talet och gav ut sin första bok, *The Cardigans: Been It*, 1996 efter att ha turnerat i flera år med bandet. Bogrens bildskapande blev känt med boken *Ocean* (2008), i vilken han skildrar den förvåning och lekfullhet som en grupp män från Rajasthan i Indien ger uttryck för av när de första gången badar i havet. År 2011 publicerade Bogren boken *Lowlands*, som belönades med Coup de Cour på fotofestivalen i Arles i Frankrike. Hans senaste projekt är serien *Tractor Boys* (2013), där han följer en grupp tonåringar som ägnar sin fritid åt att tävla med EPA-traktorer i utkanten av en småstad i södra Sverige. Bogren fick Scanpix Stora Fotopris 2011. I serien *Lowlands* återvänder

Bogren till sin barndoms Skurup i ett försök att förstå staden han så gärna ville fly ifrån när han växte upp. Under fyra år besökte Bogren Skurup för att skildra invånarna, miljöerna och atmosfären där. Genom att dokumentera livet i Skurup återupplevde Bogren sin barndom och skapade en bild av sitt förflutna.

Anna Clarén (född 1972, Sverige)

Anna Clarén har studerat vid Nordens Fotoskola i Biskops-Arnö och arbetat som fotograf sedan 1997. Hon har varit pressfotograf för Aftonbladet och Icakuriren och även medverkat i tidskrifter och böcker. Sedan 2006 är hon en av huvudlärarna på Nordens Fotoskola och har även undervisat på fotoskolan vid Gamleby Folkhögskola och på Mittuniversitetet i Sundsvall. Claréns genombrott kom med serien och boken *Holding* 2006, som valdes till årets fotobok av Svenska Fotografers Förbund. *Holding* följdes av *Puppy Love* (2009) och hennes senaste serie, *Close to Home* (2013). Titeln *Holding* kommer från en term inom psykoterapi som beskriver barnets behov av att känna sig älskat och omhändertaget. Serien har formen av en bilddagbok från en fyramånadersperiod i Claréns liv som präglades av känslor av förvirring, ensamhet och längtan tillbaka, men även iver och hopp inför framtiden. I *Holding* skildrar Clarén människor och platser i sin närhet i bleka färgbilder som gradvis mörknar när serien fortskrider.

JH Engström (född 1969, Sverige)

JH Engström växte upp i Värmland men tillbringade stora delar av barndomen och ungdomen i Paris och andra delar av Frankrike. Han var fotoassistent åt Mario Testino 1991 och

åt Anders Petersen i Stockholm 1993. Engström gick ut Högskolan för fotografi och film vid Göteborgs universitet 1997 och avslutade sina studier i dokumentärfilm på Dramatiska institutet i Stockholm 2006. Engström gav ut sin första bok, *Härbärge*, 1997. Den är resultatet av ett treårigt projekt i vilket han fotograferade de hemlösa kvinnor han mötte på Klaragården i Stockholm. Engström har publicerat flera fotoböcker, bland annat *Trying to Dance* (2004), *Haunts* (2006) och *From Back Home* (2009), ett projekt om Värmland som han gjorde tillsammans med Anders Petersen. Serien *Tout va bien* (Allt går bra) är ett pågående projekt som ska publiceras som en monografi våren 2015. *Tout va bien* är en bilddagbok bestående av porträtt av Engstöms vänner och familj, självporträtt och stilleben från hans omgivning. Serien, som inte är ordnad kronologiskt eller är geografiskt begränsad, bildar en självbiografi genom bilder från fotografens sociala och psykologiska omgivning. Engström presenterar sina bilder i sekvenser och rutnät, där en kombination av snapshots och planerade fotografier i olika format, tekniker och färger sätter rytmen i bildberättelsen.

Eva Klasson (född 1947, Sverige)

Eva Klasson hade en internationellt uppmärksam karriär i Paris i mitten av 1970-talet med en serie intima närbilder av sin egen kropp, som hon ställde samman 1976 i en artist's book. Titeln *Le troisième angle* (Den tredje vinkeln) anspelar på de tre nivåer eller tillstånd som hon ville uttrycka genom bilderna. Den första var den fysiska, den andra var den mentala/psykiska och den tredje vinkeln var kameraögats. I sina projekt befinner hon sig både bakom och framför kameran. Klasson var elev till Christer Strömholm och flyttade 1969 till Paris för att arbeta som frilansfotograf med uppdrag för arkitektbyråer, reklamvärlden och diverse

tidningar. Hon skapade ytterligare två serier som utforskade olika känslotillstånd. Under några år hade hon flera utställningar i Paris, Rom, Genève och Stockholm, men lämnade sedan fotograferandet och flyttade till USA.

Tuija Lindström (född 1950, Finland)

Tuija Lindström började arbeta med fotografi efter att ha flyttat från Finland till Stockholm på 1970-talet. Hon studerade fotografi på Konstfack i Stockholm på 1990-talet, där hon började arbeta med storformatskameror och avancerade mörkrumstekniker. I hennes konceptuella serie *Kvinnorna vid Tjursjön* (1991) visas porträtt av kvinnor som flyter i mörkt vatten sida vid sida av monumentala bilder av strykjärn, så att en spänning skapas mellan de mjuka kropparna och strykjärnens skarpa konturer. Lindström var professor på Högskolan för fotografi och film vid Göteborgs universitet 1992–2002, en period då kursplanen gavs en större inriktning på teori och konst.

Anders Petersen (född 1944, Sverige)

Anders Petersen blev intresserad av fotografi efter att ha sett en bild från Montmartre-kyrkogården av Christer Strömholm. Strömholm blev hans mentor och vän under 40 år. Petersen studerade fotografi för Strömholm från 1966 till 1968, då han påbörjade sitt treåriga projekt på *Café Lehmitz* i Hamburg, där han fotograferade nattliga stamgäster. I sina fotografier dokumenterar Petersen livet i samhällets marginaler. Petersen ser sina arbeten som en dagbok där han strävar efter att fånga möten mellan människor. I serien *City Diary* syns Petersens fotografiska engagemang i urbana subkulturer i städer som Stockholm, S:t Petersburg och Tokyo.

FILMISKT BERÄTTANDE

Hur förhåller sig fotografiet och filmen till minnet, till sanning och lögn, realism och autenticitet? Vi tittar närmare på några olika fotografier och filmer i *Ett sätt att leva* och i Moderna Museets samling. Vad ryms i en fotografisk bild och vad utesluts? Efter att ha sett och samtalat om konsten får eleverna i grupper skapa scener med hjälp av rekvisita och sedan föreviga scenen i ett fotografi. Utifrån fotografiet skriver de ett manus, som också berättar vad som hänt före och vad som sker efter det fotografiska ögonblicket. I den här workshopen övas elevernas bildmedvetande och dessutom deras fantasi och förmåga att formulera sig i ord.

Tid: 2,5 timme

Kostnad: 1 400 kronor

Max 25 elever per grupp

Bokning:

Mejla publik@modernamuseet.se
eller ring: 08-5202 3501,
telefontid tisdag–fredag 10–12

**För andra workshopsteman,
se www.modernamuseet.se**

